

KOMISIJA SKUPSCINE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA USTAVNA VPRAŠANJA

12. seja
(29/10-1990)

Začetek seje ob 10.20 uri.

Vitodrag Pukl: Glede na sklepčnost bi predlagal, da bi lahko obravnavali po dnevnem redu 1. in 2. točko. Verjetno bi lahko kaj povedali k 3., ne v celoti, mislim 2b. 3. in 4. moramo odložiti na čas, ko bomo sklepčni.

Dnevni red je posredovan. Ima kdo kakšno pripombo, dopolnitev ali dodatni predlog. Če ne, lahko štejem, da je tak dnevni red sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je odobritev zapisnikov 7., 8., 9., 10. in 11. seje ustavne komisije. Ti zapisniki so vam bili posredovani. Bi predlagal, da če ima kdo pripombe na zapisnike, da bi te pripombe najprej reševali, če pa ni pripomb, bi jih pa odobrili. Prosim. Če ni pripomb, predlagam da so zapisniki odobreni.

Začeli b^oz 2. točko dnevnega reda, to je javna razprava o osnutku ustave Republike Slovenije. Na zadnji seji ustavne komisije nisem imel možnosti da prisostvujem, sem pa pazljivo prebral magnetogram, zlasti tisti del, ki se nanaša na javno razpravo. Posredovano je bilo že mišljenje, da naj bi ta razprava tekla v če se to prav razume v treh nivojih in sicer en nivo bi bil organiziran preko predsednikov občin, se pravi preko oblasti, drugi nivo organizirajo same stranke in mediji, tretji nivo je pa sodelovanje znanstvenih in strokovnih inštitucij, zlasti

sodelovanje Zavoda za raziskavo javnega mnenja. Iz pripomb lahko sklepam, da se pojavlja bojazen, ali je čas da to javno obravnavo oziroma, da čas ne bo prekrate, zlasti pa, da bi se organizacija razgovorov predvsem na ravni občin organizirala tako, da ne bi bila pristranska in ta pomislek se mi zdi precej utemeljen, zato bomo morali eno organizacijsko formo najti, da ne bi občine organizirale razprave na način, da bi samo somišljeniki enih idej razlagali in razpravljali, ampak da bi te razprave nujno bile odprte za nosilce vseh idej o novi ustavi.

Tu se pojavlja tudi vprašanje, ali bi se organizirala stvar preko krajevnih skupnosti, vendar menim, da gre bolj za organizacijsko vprašanje.

Načelno bi se morda zadržali najprej na organizaciji na ravni občin. Sprejeli ste potek načrta razprave o osnutu ustave Republike Slovenije za sejo 30/10, to je za 12. sejo. Tu je naštetih 6. točk. Mislim, da se prebrali. Javna razprava traja do 30/11-1990, s pripombo, da se lahko podaljša. Objektivno izgleda, da so imeli prav tisti, ki so govorili, da bo ta rok prekratek in če se bo pokazalo da bo prekratek, ga bomo morali podaljšati. Tako da tu glede tega ne bi izgubljali besed, ker smo do takega mnenja nas je že precej prišlo, s tem da tudi ob omejitvi rokov nismo imeli v mislih nobenih političnih posledic oziroma preokupacije ampak samo intenzivnost te razprave in napačno oceno, da bi ta razprava bila lahko končana. Se pravi, če se bo pokazalo, da razprava ne bo kvalitetno in učinkovito končana, se bo rok podaljšal.

Kar se tiče 2. točke, da se vključijo v javno razpravo visokošolske, znanstvene, strokovne inštitucije, stanovska in strokovna društva; spisek ste dobili. Pogledali bi, če je

spoščena katera institucija, ki mora sodelovati. Najprej bi se načelno odločili ali smo za to ali ne. Po moje tu ne bo problemov, ker čim širši je krog razpravljalcev, tem bolje je. Lahko še predlagate, da se vključi katera inštitucija.

Tu bi takoj omenil, da se mi zdi, da bi bilo primerno vključiti tudi kak inštitut, samo ne vem kateri, ki bi zastopal interese ali verskih skupnosti ali katoliške interese ali karkoli že. Ta bi tudi morda bil primeren, da se vključi. Prosim gospod Žagar.

Zvone Žagar: Jaz sem hotel reči, da je Teološka fakulteta izpuščena, čeprav nisem predstavnik krščanskih demokratov. Enako je izpuščen nadškofijski dvor v Ljubljani, pa še kakšna podobna društva, ki so na tem delu držbe.

Vitodrag Fukl: Jaz bi se temu predlogu priključil. Če bi lahko Teološka fakulteta, mislim, da ima škofija eno

Zvone Žagar: Mislim, da bi bilo prav, da vsem prestojništvom verskih skupnosti v Sloveniji, da se to pošlje.

Vitodrag Fukl: Teološka fakulteta, vsem predstavnikom verskih skupnosti. Za druge institucije pa ne vem.

Darja Lavtižar Bebler: Jaz bi dala še politološko društvo in morda društvo novinarjev in pa še to kot obvestilo. (NI VKLJUČENA). Svet za varstvo človekovih pravic bo tudi obravnaval

Vitodrag Fukl: Kar skupščina obravnava bo direktno na ustavno komisijo prihajalo, tako da to bi bilo. Ima kdo kake zadržke glede teh novih predlogov, da bi jih zajeli.

Tone Peršak: Jaz imam še dva predloga. En je bil že posredno omenjen, ampak ker je prav naslov. Zelo aktivna je v teh razpravah ta komisija za pravičnost in mir pri škofovski

konferenci. To bi bil en naslov. Drug se mi zdi, da bi bilo dobro vključiti, na pamet ne vem kako se imenuje, neka organizacija, ki pokriva vsa ta vprašanja invalidov in to.

Vitodrag Pukl: Mislim, da imamo eno komisijo ali odbor na ravni skupščine za vprašanja invalidov in bo ta verjetno lahko obravnaval.

Tone Peršak: Na to opozarjam, ker sem osebno bil že opozorjen na neke signale, da se v zvezi s tem pojavi nekaj v ustavi.

Vitodrag Pukl: Hvala lepa. Potem bi to razširili. Strokovne službe bi lahko

Miran Potrč: Upam, da so razen Teološke fakultete, druge fakultete seznanjene (ni vključen) Če niso, potem naj kdo pogleda, da ni kakšna pozabljena. Ni razloga, da bi bila katerakoli pozabljena.

Drugo. Med društvi. Jaz ne najdem društva za ustavno pravo. Posebno društvo obstoja samih pravnikov. Jaz mislim da še kaj. To društvo je na vsak način potrebno vključiti. Obstojajo tudi med pravniškimi društvi društvo pravnikov v gospodarstvu. Mislim, da jih je treba na enak način vključiti. Predlagam, da ta celotni del, ki zadeva razna, združenja, ki pokrivajo nekatere interese obačnov. Tu gre za invalide, telesno-kulturne organizacije, gre za kulturne organizacije, gre za tehnično kulturo. Jaz bi predlaga združenja, ki združujejo društva, ker se tam združujejo ljudje, ker gre za posamezna vprašanja, ki bi bila za njih gotovo zanimiva in da je to če imamo že spisek 53., da nekdo ta združenja pogleda in da se vse na enak način povabi.

Ne vem, ali ne bi morali posebej povabiti sedaj

formirane samoupravne skupnosti italijanske in madžarske narodnosti. Druga stvar je, da imamo mi vključene delegate. To so samostojni skupščinski sistem. Mi moramo te na enak način povabiti. Jaz bi še to rekel.

Miran Potrč: in jaz bi še to rekel, da nekje rečemo, da kar zadeva pa politične organizacijene samo politične organizacije, stranke, ki so v skupščinskem sistemu vse, da koga toži, ki v strukturo skupščine da mi povabljeni

Predsedujoči _____: Hvala lepa. No, jaz bi potem poskušal povzeti, namreč tu smo enih par našteli, kar smo se pomnili, takoj bom. Te bi na vsak način morale biti vključene v to pobudo. Tudi ta vsa združenja, vsa društva, tudi združenje, zdaj ko ste povedali, to sta dve za, pravo ime se ne spomnim zdaj, ja te skupnosti, in pa še vse organizacije. Namreč smisel tega poziva oz. vabila je v tem, da te asociacije državljanov, oz. kaj vem, kako bi to človek rekel, povejo svoja stališča, da ustave in vsak tak prispevek, bo nam dragocen. Tu se pravi tu ne bi omejevali pa krčili ampak širili. Povedali bi da bi vključili vse tisto, kar smo že danes eksplicite povedali, naprosili bi oz. pač našo administracijo, da preveri, če je še kaka taka asociacija ki je bila primerna, da bi lahko sodelovala, poleg tega pa prosim, vse člane komisije, da bi v enem ali dveh dneh še konkretne predloge, ker namreč tega je toliko in je težko, da bi zajeli vse, da bi zdaj vzel samo en človek, se pravi, še konkretne predloge, bi kar sekretarju komisije posredoval, in brez vsake omejitve, če se za to sklenemo, da vse asociacije so k tej razpravi vabljeni. Mi bomo lahko veseli in srečni, če bomo tista mnenja in stališča dobili. Se pravi čim več ne omejevati ampak čim več. Prosim.

_____ : Gospod podpredsednik, mogoče pa je važno povedati še nekaj. Tukaj je samo železni spisec najbolj nujnih naslovov, prav gotovo je za to bil na mizo dan, da bi se še

razširil, ampak mi smo kljub temu pozvali še posebej, to so dobili še predsedniki in sekretarji odborov, pozvali odbore v skupščini, da svojega delovnega področja povabijo tudi sami k javni razpravi. Ker ti odbor bolj poznajo inštitucije, ki delujejo na njihovem področju kot pa recimo nekdo v ustavni komisiji, tako da je treba upoštevati, da bodo tudi odbori skupščinski lahko povabili kot odbori svojega področja.

Društev vseh skupaj pa je okrog 120. Ste dobili spisek.

Predsedujoči _____: Hvala lepa. Saj mislim, da ni nič narobe, če mi povabimo poleg tega pa še odbori, se pravi, ne bo nič hudega, ne. To se da tudi uskladiti. A ste za to, da bi načelno se odločili za tako razširitev, in pa na način, da bi pač sporočili sekretarju še kdo si kaj razen tega kar smo našteali in bi lahko s to točko končali. Mislim seznamom, ja.

_____: Gospod podpredsednik, je še veliko odprtih vprašanj. Recimo vse sindikalne organizacije, potem večje gospodarske organizacije, tudi v okviru Gospodarske zbornice, vsehsplošnih združenj imenovali med njimi tudi Zvezo obrtnih združenj, in pa potrebno bo vsekakor dobiti spisek, vseh političnih organizacij, ki niso tudi v skupščini zastopane in tudi njim posebej.

Predsedujoči _____: Mi smo o tem se sporazumeli. Gospod Franko prosim.

Juri Franco: Samo to bi dodal, ker ne vidim, da v seznamu so glavnem omenjeni inštituti, organizacije, visoke šole in tako dalje, ki imajo sedeže v Ljubljani ali v Mariboru. Opozarjam na to, da nekateri inštituti so tudi v našem območju na obali in čeprav so formalno povezani s fakultetami in inštituti v Ljubljani imajo svojo operativno avtonomijo, zato naj bi bilo

slabo, če bi poslali to vabilo tudi specifičnim sedežem na Obali. Govorim recimo o Pedagoški akademiji v Kopru o višji pomorski šoli, o novo ustanovljenim društvu zgodovinarjem Obale in tako dalje. Potem pogrešam seveda tudi subjekti mladinske alternativne kulture, ne vidim Škuca, ne vidim Foruma, bi tudi te vključili, ne.

Predsedujoči _____: Hvala lepa. No jaz vsaj ocenjujem, da je to ena izmed nalog ustavne komisije in skupščine, pri organiziranju javne razprave in še enkrat poudarjam, čim bolj široko, nobenih omejitev, in kdo bo pač imel kako idejo bo poslali vabilo. To je ena izmed naših nalog in s tem tudi del oz. organiziramo javno razpravo. Menim, da glede tega seznama, smo se sporaumeli, čim širši, lahko vsak pove sekretarju preveriti vse, tako da ne bi morda, kod iz užaljenosti ...ja.

_____: Gospod podpredsednik, mogoče bi bilo dobro vedeti. Mi pošiljamo poleg poziva, ki je podpisal predsednik, tudi določeno število poročevalcev. Najmanj tri vsakemu naslovníku vendar pa tudi do 30 tako da je v bistvu namen tudi raširjanje tega poročevalca, o katerem je objavljeno celotno gradivo

_____ : v katerem je objavljeno celotno gradivo.

_____ : V redu, brez poročevalca tako težko, da bi. No tu je zdaj mislim, da ne bi, da smo načelno stališče zavzeli, vsaj tako. Prosim gospod Žagar.

Žagar: Sam eno kratko opasko. Morda še asociacije slovenske asociacije v tujini, to je zato teh naslovov ne poznam, zato jih ne morem predlagati, bi prosil, da nekdo to naredi. To pomeni ta Avstrija, Združene države Argentine itn.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa. Prosim.(ni vključen)... hvala lepa. Mislim en način je treba najti organizacijski ia, no samo da so te institucije obveščene, da imajo možnost sodelovati.

Naslednje je, da bi se v razpravo vključila delovna telesa skupščine. Ja prosim.(ni vključen)..... to je isto. Mislim ta seznam ima sekretariat za odnose z inozemstvom in bi preko njega obvestili vse te klube, se pravi tudi to bi načelno sprejeli, to bo precej širok poziv, ampak mislim, da to bo zelo en bistven in važen del javne razprave in tudi tu je že precej dela naretega, če bomo od vseh dobili sugestija, mnenja pa stališča.

Drugo, kar bi bilo bi seveda preko zborov in odborov v skupščini, samo mislim to je jasno in sprejemljivo in mnenja teh zborov, kjer bodo sodelovali poslanci so imajo nekako večjo težo vsaj večjo težo glede samih dilem in smo se nekako dogovorili, da bi vsa ta mnenja naših skupščinskih odborov in komisij obravnavali tu na ustavni komisiji.

Ali ima kdo tu kakšne pripombe ali kdo mnenje, da bi to bilo odvišno delo ali preveč? Seveda potem ko bi strokovna komisija tudi nekako obdelala, pa prosim gospod Franko.

Šlo Franko: Jaz se opravičujem, ker na zadnjih zasedanjih nisem bil, sem bil odsoten zaradi svojih delovnih obveznosti, ampak moram izraziti načelno nezadovoljstvo za način, kako je bil izdelan osnutek ustave s strani strokovne skupine, ki je določila na samem začetku naša komisija.

No v luči hitrega postopka po katerem smo ta osnutek tudi sprejeli na predzadnjem zasedanju skupščine so te pomankljivosti še bolj izrazite. No znašdli smo se pred dejstvom, pred osnutkom, ki dejansko postavlja vse druge predloge in vse druge variante v neenakopravnem položaju. Glede na to, da mi imamo določen rok do konca tega meseca torej je gre za razmeroma kratek rok. Bojim se, da bodo variante, ki se nanašajo na izredno pomembne stvari, kot je državna uredsitev, recimo parlament enodomni ali dvodomni parlament, se bomo znašli pred dejstvom osnutka, ki ne predvideva celotne artikulacije oz. celotnega preoblikovanja poglavja, ki se tiče takih pomembnih stvari in s tem seveda bodo predlagatelji takih pobud, čeprav so v večini saj v luči zadnje razprave v parlamentu je bilo takih predlogov o dvodomnem parlamentu ogromno, glede tega se bojim, da bo osnutek v prednostnem položaju in da bodo recimo spet alternativne pobude prepuščene pač samovolji skupine oz. angažiranja samih predlagateljev.

Jaz bi rad opozarjal na to, da ta skupina je bil zbrana kot strokovna, tehnično usposobljena skupina, ki mora zadovoljiti oz. mora upoštevati enakopravno vse politične pobude. Do tega ni prišlo. Slišal sem, da nekateri člani te skupine sicer nisem 100

3 siguran. da je bilo tako, vendar zaleđa, da je bilo prav tako, da nekatere skupine so izjavili pač. da oni se ne strinjajo z dvodomnim parlamentom, zato naj predlagatelji sami izoblikujejo ta to poglavje, to posebno poglavje. Mislím, da tak način dela je nesprejemljiv in kot član te komisije protestiram in zahtevam od strokovne skupine naj enakopravno izdelá variante in to v čimkrajšem roku naj dobimo kot komisija in kot razpravljalci seveda enakopraven osnutek poglavja o državni ureditvi.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa, gospod Franko. No jaz mením, poglejte to je moje osebno mnenje, pa verjetno ga marsikdo z mano deli. Ustava ni pravno vprašanje, ustava je politično vprašanje in če se zmenijo politiki za vsebino ustave, potem stvr strokovnjakov, da najdejo ustrezno pravno

_____ : to, da najde ustrezno pravno formo, to je eno in jaz nisem videl do v zdajšnjem delu, da bi nekako drugače bilo ravnano. Jasno je, da so tudi strokovnjaki različnega mnenja, ampak končno odločitev bodo tako imeli politiki. Kolikor sem opazil, je dejansko večinsko mnenje, ne samo pri politikih, verjetno tudi med prebivalstvom, da bi organizacija države morala oz. oblasti temeljiti na principu zastopanosti teritorialnosti, na principu volitev na reciprociteti oz. ne na reciprociteti na večinskem principu izključno. Jaz ne vem, če bo zdaj tu potreben dvodomen ali se lahko vsi ti instrumenti v enodomnem ohranijo, to pač potem stvar, ko bomo tu mi sedeli in v Skupščini razpravljali. Mislim reči, da ne vidim nobene potrebe, da bi zdaj ponovno osnutek ustave, ki je bil že sprejet za javno obravnavo, spet predelovali in te osnutke menjavali. Zdaj, če to mislite, res mislim, da ne bi bilo potrebno.

_____ : Moja polemika ni vsebinska. O vsebini bomo razpravljali v parlamentu, bomo razpravljali v političnih krogih. Gre za način, kako te variante, ki naj bi bile enakopravne bodo predstavljene pred glasovanjem v samem parlamentu. Mislim, ker je bilo rečeno, prav konkretno pri dvodomnem parlamentu je bilo rečeno, da če se sprejme varianta dvodomnega parlamenta, je treba preoblikovati celotno poglavje. Jaz mislim, da pred končno razpravo moramo dobiti preoblikovano poglavje. Če tega ne bo, bomo spet postavljeni pred dejstvo neenakopravnega obravnavanja. Samo to, tu ne gre

_____ : Jaz mislim, da bo to, zdaj, ko bo po rezultatih javne razprave, se bo potem izkristaliziral osnutek Ustave, kjer bodo vse variante enakopravne.

_____ : Sem hotel samo na to opozoriti.

Miran Potrč: Jaz bi želel, da bi dogovor, ki bo na Ustavni komisiji v zvezi z javno razpravo sprejet, dovolj precizen. Jaz se strinjam, da je sekretar nam pripravil vprašanja, o katerih se moramo odločati. Ampak to ni dokument, ki bi ga sprejela Ustavna komisija. Ker to so vprašanja, mi pa moramo dokument sprejeti. Jaz bi rad, da bi mi dovolj natančno vedeli, kaj je pravzaprav zdaj z javno razpravo, je kaj z javno razpravo ali ni. Tako jaz mislim, da danes najbrž ko t nesklepčni bomo to še toliko težje spet konkretno opredelili, ampak rad bi, da se to dokončno zmenimo. Jaz v zvezi s tem, kar je tukaj napisano imam naslednje mnenje ali pa predloge.

V zvezi s prvo točko to je prepisan sklep in je prepisan korektno, tako kot smo ga na Skupščini sprejeli. Vendar mi moramo kot Ustavna komisija nekaj vedeti. Ali bomo zdaj ljudem, vseh, ki jih pozivamo k razpravi rekli, da nam morajo do 30. novembra poslati svoja mnenja ali jim bomo rekli kaj drugega. Če jim rečemo do 30. novembra, potem se kasneje po 30. novembru lahko odločamo o eventualnem podaljšanju javne razprave, kar pa ni ne vem kaj, da bomo od tistih zahtevali, da še enkrat dajo, ali samo od tistih, ki še niso oddali kar tako ena stvar, ki je za mene odprta zdaj pa pisati, da se lahko podaljša ali skrajša je čisti nesmisel razen, če se zdaj odločimo za podaljšanje in to potem tudi predlagamo zborom, ker najbrž skrajšanje, zdaj ko je že tako 1. november je nesmiselno. V zvezi z javno razpravo je pa to povezano malo z vprašanjem, ki ga je povedal Franco Juri. Mislim, da bi sedaj v Ustavni komisiji in tu jaz vidim en kompromis, ki bi ga tudi predlagal. To je, da mi rečemo, da je javna razprava do 30. novembra in da seveda zahtevamo tudi od vseh, da nam do 30. novembra pač iz javne razprave določena

mnenja dajo, potem pa da povemo, da bo v delovnem besedilu predloga, še enkrat javna razprava. Ne ne vem kako dolga, ampak mi moramo ali tisto, ki se bo iz javne razprave izkristaliziralo (prosim, ali mi dovolite?) ~~_____~~ V občinskih skupščinah moramo sledeče in zelo jasno povedati, ali zahtevamo posamične zapiskemnenja iz vsakega posveta, iz vsake krajevne skupnosti, kjer bo ali določene stvari preko občinske skupščine povezati in združiti. Jaz sem zato, da se za eno ali drugo odločimo, samo povem vam po mojem mnenju, kaj je slabo za enega ali drugega. Če gremo na vse, potem bomo tudi imeli lahko stotine posamičnih mnenj. Jaz dvomim, da bomo imeli kakršenkoli pameten pregled. Če se seveda pa to združuje, potem je pa to nevarnost, da prihaja do neke selekcije in če gre na združevanje, potem bi seveda to morale skleniti občinske skupščine in potem bi občinske skupščine morale imeti nek ustrezen organ, ki bi bilstrankarsko postavljen, ki bi pa neko sintezo tega poročila iz občine dal. Naslednje moje vprašanje je povezano s to 5. točko

to 5. točko, kjer ste zahtevali člani ustavne komisije nevtralnost. Tako bom povedal. Nimam nič proti sugestiji, da člani ustavne komisije smo dolžni povedati tudi kar je bilo v ustavni komisiji govorjeno. Ampak pričakovati od nas, da bomo govorili samo to je prvič iluzija, drugič pa ni osnove za to. Ker mi imamo sedaj v bistvu osnutek ustave, ki pomeni, da imamo nekaj osnutkov ustave. Ker to ni enoten osnutek, ampak je osnutek in vsak v tem osnutku vidi svoj osnutek, ker računa, da so v njem tudi pripombe, ki jih je dajala njegova stranka ali tudi druge stranke, včasih povezane, včasih različne in govoriti o tem, da dejansko obstoja sedaj enoten osnutek ustave je za mene pač pol resnica ali neresnica, zato je tudi silno težko zahtevati, da bi sedaj mi govorili v imenu ustavne komisije. Mi lahko rečemo in smo korektni, če rečemo skupina, ki je pripravila tekst za ustavno komisijo je bila tega in tega mnenja. Ustavna komisija pa ni bila nobenega mnenja razen, da je to kot izhodišče za nadaljnje delo sprejela. Vse ostalo pa so dodane stvari, ki pač pomenijo včasih približevanje, včasih pa veliko razhajanje od tega osnovnega teksta. In zadnje moje. Res se moramo danes dogovoriti ali bo ustavna komisija ravnala tako kot je na predlog predsednika skupščine tudi sklenila, to je, da bo imela vsak teden sejo in da bo začela sproti obravnavati nekatera vprašanja. Ta program si mora narediti. In odgovornost predsednika, tudi podpredsednikov, ampak takrat ko gredo pri poštenih k pripravam sej dokler niso, govorim pač kot član, ne pa kot podpredsednik, da se tak program naredi, da bomo vedeli kdaj imamo seje in katera so tista vprašanja, ki jih bomo obravnavali, da ne bo nekdo sklical seje, pa rekel, sedaj pa začnem od prvega člana naprej, ker potem bo, to pač po mojem mnenju, neproduktivno

delo. Ali pa se zmenimo, da ta sklep ne upoštevamo in imamo en mesec mir in čakamo na rezultate javne razprave, dobimo poročila in začnemo potem spet od členu do členu gledati. Mislim, da ne. Treba je zbrati nekaj skupin vprašanj, za katere že sedaj vemo, da bodo pomembnejša v sami javni diskusiji in tukaj začeti o njih diskutirati in videti ali najdemo kakšne argumente, ali pa mogoče tudi kakšne rešitve, ki bi bile sprejemljivejše kot neka skupaj oblikovana rešitev. Hvala.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Sedaj je g. Potrč načel razpravo o celotnem dokumentu, se pravi imel sem drugi načrt, da bi po točkah šli in da bi po točkah nekake sklepe sprejemali ampak prosim, tudi tak način je možen.

Franko: Imam zelo kratek in konkreten predlog, ki se navezuje na svoje pomisleke. Predlagam, da naša komisija zadolži strokovno skupino, da pri predlogih, ki terjajo preoblikovanje celotnih poglavij ali gre za tiste ključne zadeve. Pripravijo v določenem roku in to preden osnutki ustave gredo pravzaprav v operativno fazo razprave celostne variante, torej naj se ne preoblikuje seveda osnutek, ker osnutek je tak, ampak vsaj tiste sklope, tisti del osnutka, kjer so ključna vprašanja pluralno tolmačena in kjer gre za ključne variante, recimo prej sem omenil dvodomni parlament, verjetno gre še za kakšno poglavje, ki ga bo treba izdelati, ker imam občutek da iz osnutka, ki so ga v javnosti sedaj objavili, vlada splošna konfuzija. Ljudje so pač zelo deziorentirani v tem morju pobud, fragmentov, amandamjev itd. Ne vedo kako bi sprejetje enega amandmaja vplivalo na celoten segment ustave. Zato naj strokovna komisija čimprej izdelata tista poglavja seveda upoštevajoč možnost enakopravnega predstavljanja variant. Ali to lahko dosežemo.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa g. Franko. Vidim to, da bo težko to, ker osnutek je bil sprejet in ga je skupščina sprejela v tej obliki in na tak način in bi verjetno spet postopek pred skupščino zahtevan bil. To menim, da bi se dalo rešiti zelo uspešno v tej javni razpravi. Zato pa bi morali, težišče bi morali položiti na organizacijo res kvalitetne in široke javne razprave. Hvala lepa.

Tone Peršak: Najprej bi prelagal nekaj kar je v zvezi s tem, kar je g. Potrč govoril. Predlagam, da mi sedaj to stvar delamo tako kot smo začeli, da pa se nekako danes brez nekega posebnega sklepa zavežemo, da bo za sejo 20. in 21. ustavna komisija na podlagi tega, kar bo že dobila, kar bo na svojih sejah ugotovila, ker se tudi jaz zavzemam za to, da vsak teden se enkrat

Tone Peršak (nad.) Se enkrat ustavna komisija dobi in takrat pripravi za skupščino 20., 21. nek sklep o tem, ali se ustavna razprava podaljša ali ne. Ker jo podaljša tako ali tako skupščina, če jo bo. Jaz ne nasprotujem temu, da jo podaljšamo, ne nasprotujem temu kar je gospod Potrč predlagal, da bi imeli dvofazno javno razpravo, če lahko tako rečem. Ampak, da se ne bi danes mi o tem odločali, ampak bi samo sprejeli stališče, da bomo za sejo 20. in 21. pripravili za skupščino, da bo nekaj o tem sklenila, če bo potrebno. To je ena stvar.

Druga stvar. Zame je ključno vprašanje kako voditi in bom rekel, čeprav se sliši gredo, usmerjati javno razpravo. Namreč, jaz sem se precej teh razprav udeležil v različnih krajih Slovenije. In ugotovil, da določene dileme, ki se nam zdijo strašansko važne, ljudi sploh ne zanima. Razprava, prepričan sem, da razprava o dvodomnosti, enodomnosti in sistemu volitev se bo razrešila med nami v skupščini.

Recimo kot en primer. Če to dilemo spravimo med ljudi na ta način, da se bodo oni morali odločati o tem in brez velikih argumentov zelo natančne argumentacije, se bodo seveda odločali, bom rekel, zdravo razumsko, kot se temu reče. To pomeni, da ni rečeno da je zmeraj najbolje za izzid neke dileme. Zato se mi zdi ključno vprašanje tako za razpravo po občinah kot za razpravo po družtvih itd., kako bo ustavna komisija in tu vidim glaven problem, ne samo to kar je sicer že dala. SE pravi osnutek sam z variantami, ampak kako bo dala te dileme in argumente za eno in drugo rešitev v javno razpravo.

S tem bi se navezal na tisto točko, ki govori o tem, da je treba sklicati predsednike občinskih skupščin. Jaz mislim, da jih je res treba čimprej sklicati. DA jim je treba pripraviti

neko organizacijsko inštruktažo, ki ni tako težka. Tudi o tem, kako naj organizirajo razprave po krajenih skupnostih in kako naj nazaj ta "feed back" usmerijo. Mislim, da je pametno, če to delajo, zopet se sklicujem na gospoda Potčra, da seveda ta staliča razprav zberejo v občini in da se po enotnem vrnejo, da ne bomo iz vsake krajevne skupnosti dobivali vsemogočih idej.

Tudi dobrih. Ne mislim, da so lahko slabe ali izključno slabe ali izključno dobre. Mislim, da je treba to na tem terenu strniti in potem v obliki nazaj poslati.

To je ena stvar. DRuga stvar. Zdi se mi za to pripravo teh razprav je ključno to vprašanje, katere so dileme, kateri so argumenti za eno in drugo rešitev. To se mi zdi ključno in to bi se morli zmeniti, kdo bo to pripravil. Tako se ta posvet in tudi za tisto pismo, ki bo šlo na neka društva. DRugače se bomo srečali s tem, s čimer se srečujemo, naj velja to za nas in tisto stranko iz katere jaz prihajam, s čimer se srečujemo že v teh pripombah, ki smo jih dali na zborih, posamezniki ali stranke. Zase upam reči, da je tričetrt stvari notri, ki nimajo zveze z ustavo, v tistih pripombah. Ali ne sodijo v ustavo, vsaj ne tako kot je ta koncipirana ali so pa tako mimo prevladujočih usmeritev, da ni nobenih možnosti, da bi lahko dobile nek konsenz.

Ne rečem, da se o tem ni treba pogovarjati. Ampak, če bo na ta način tekla razprava, potem ustave še pet let ne bomo sprejeli.

Zvone Žagar: Jaz bi kratko reakcijo na protest gospoda Franca Jurija. Za to tematiko, ki je bila protestirana je zgledalo takole. Gospod Dcvir je predlagal in tudi sam je pristal, da bo to on oziroma stranka ki jo zastopa, naredila to variantno

rešitev, tako da bo vidna v sklopu ustave. Očitno je, ali to ni možno narediti ali pa je sedaj besedo požrl, ali on ali stranka. Jaz sem takrat razumel, da bo to narejeno. Očitno ni bilo. Osebno menim, da je variant toliko, da je nemogoče za vsako varianto narediti kompletno sliko kaj to pomeni, ker če bi to delali, bi tako po neki laični oceni moral imeti par sto kompletni sestav, ker to ne gre na kvadrat. Če bi hotel to tako resno delati bi iz tega resnega dela potem očitno nastalo še bolj neresno delo na koncu.

Zal mi je, da ta pomislek, ki je bil danes dan o teh množicah variant, ni bil dan še preden smo dajali osnutek v javno razpravo. Jaz menim, da je tega preveč, vendar takrat ni nihče tega izjavil... ta pomislek prepozen. Seveda še posebej zaradi tega, ker so nekateri vztrajali za čim več variant in s tem posredno povzročili, da je prišlo do take situacije, da je to nemogoče razjmeti.

Nadalje bi želel povedati svoje mnenje o tej drugi javni razpravi, ki jo je gospod Potrč načel. Trenutno ni smiselno o tem še govoriti, morda kasneje. Kar se tiče občin, ki naj bi organizirale javno razpravo mislim, da občina naj organizira javno razpravo tako, kot sama meni, da je najbolj primerno. Neko zaupanje vsaj do občine bi bilo dobro da je, ker če tega ne bo, potem bomo občino degradirali in tudi sami sebe, ker če nimamo zaupanja v te prve inštanice, potem tudi nimamo v samega sebe.

Glede filtra, ki naj bi se v občini inštaliral in filtriral razne predloge za spremembo oziroma amandmaje menim, da je ta filter lahko takšen, ki bi eventuelno izločil več enakih ali sorodnih stališč, da jih ne bi dobili 100 na isto temo. Morda take izredno skrajne, vendar v načelu menim, da je potrebno da

gredo vse pripombe oziroma vsi konkretno izdelani predlogi direktno na ustavno komisijo. SEveda pod pogojem, da so konkretno izdelani, ne da so neka mnenja. Toliko zaenkrat.

Peter Jambrek: Na kratko, da razčistimo ta proceduralna vprašanja v zvezi z vlogo strokovne skupine. Julije, ne spomnim se datuma, je ta ustavna komisija sprejela sklep, da imenuje posebno strokovno skupino za izdelavo prvega besedila osnutka nove slovenske ustave. To je sedem ljudi, en pravnik in sociolog, en filozof. Ko smo 31. avgusta oddali naše besedilo delovnega osnutka predsedniku ustavne komisije, izročili osebno, je funkcija in mandat pooblastila te strokovne komisije ugasnil. Naša skupina je formalno razpuščena. MI smo nalogo opravili. Naloga je bila v globalu ocenjena kot dobro opravljena in od tu naprej ni formalnih pooblastil nimamo več. Mi smo izdelali svojo nalogo, jo predložili ustavni komisiji. Vi kot komisija ta izdelek imate, ga dopolnjujete, spreminjate itd.

Tu je treba biti natančen. Naša skupina sedaj nima nobenega pooblastila niti nima nobenega pooblastila, da bo izdelala predlog oziroma osnutek predloga na osnovi javne razprave. Tu kolega, gospod Jurij, je stvar jasna.

Če se bo ustavna komisija odločila, bo zopet poverila neki strokovni komisiji, morda naši, mogoče neki drugi, izdelavo predloga. Vendar sedaj mi formalno nobenega pooblastila nimamo. Bilo bi pa dobro že sedaj razmišljati o tem, kako bo na osnovi množice predlogov, zamisli iz javne razprave pa izdelan osnutek predlog, ker nekdo ga bo moral zopet izdelati. In da bo neka strokovna skupina to nalogo imela in da bo morala slediti političnim odločitvam Skupščine in ustavne komisije, je popolnoma jasno. Samo toliko.

Tone Anderlič: Jaz bi priporočil, da se ne obnavljajo delni zaključki, predlogi ali da se pomanjkljivo po spominu obnavljajo nekatere stvari, ki niso take. Zato, ker preprosto to zamegljuje stvari, ki so postavljane na drugačne kontekst. Namreč tudi na seji se nam je zgodilo, ko smo spremljali ta osnutek, da se celo mnenje ustavne komisije interpretira, kot da je tako, kot da je nek dogovor, pa ni bil. DA je bilo veliko nezadovoljstev izraženega s tem, ko niso bile vse alternative in vsi predlogi enako predstavljeni. Tudi glede na to, ker smo se na koordinacijski skupini zmenili, da bo to ta komisija, ta vaša strokovna komisija naredila, da bo te alternative razdelala pa ni, pa sva potem midva z Ocvirkom pristala na to, ker druge možnosti nisva imela. Ker drugače o alternativni ne bi ne glasovali in če ne bi glasovali potem sploh not ne bi prišla.

V teh zadevah je treba biti korekten in ne očitati, da kdo kaj spreminja ali karkoli. Če ste dobro poslušali kolega Jurija, je govoril o tem, da bi morali v tej fazi narediti, da bi se te alternative, ki so sedaj v podrejenem položaju, tudi v spremnem tekstu, tudi v razlagah itd., enakovredno obravnavale in v zaključevanju te faze razprave tudi tako pokazale v vseh dokumentih. To je bilo bistvo razprave. Ne pa sedaj poskušati tu podtakniti, da gre za spremembe nekih stališč. Midva sva zavestno na to pristala, ker drugih možnosti nisva imela, ampak se je potem pokazalo, da ni dobro, ker sami delegati so bili v dilemi, kaj sedaj, ko so neke stvari ali zavite v tekstu ali pa ne vem, slabše predstavljene.

Točno na tej točki je ključen pomen v tej javni razpravi. Tone pravi, da ljudi ne zanimajo ta vprašanja o dvodomnosti. Jaz bi potrdil, da to je pa nekdo drug

_____ : bi lahko trdili ali pa nekdo drug da nekatere stvari ljudi še kako zanimajo zato ker je odvisno od tega kako je zadeva predstavljena. Kako se poskuša z vidika zavzemanja za samo ustavo za strukturo za Skupščine in tako naprej s strani predstavnikov tudi v tej komisiji tako je tudi najbrž intonirana javna razprava. In zato mislim, da je tale beseda poseben pomen še v 6. točki, ki je nakazana tukaj sedaj pravzaprav bistvena kajti v tejle v tem delu v tem delu javne razprave oziroma te predstavitve bi morali vse te stvari nadoknaditi in mislim, da bi morali osreden pomen v tej fazi, najbrž da vsak dan izgubljam čas to izkoristiti. To, da je bila zadeva predstavljena v medijih predstavljen tekst z nekaterimi tistimi oz. z razlago in tako, naprej je premalo in jaz bi sedaj obrnil ta vrstni red tako, da bi šel od tega da bi rekel ta vrstni red poteka ja vne razprave, da bi rekel kako bomo sedajle mi v tem najširšem smislu javnost obvestili preko sredstev javnega obveščanja vključno z dejansko razlago tistih vprašanj, ki so sedaj v alternativah ki so ostala popolnoma odprta in do katerih se je dejansko treba opredeliti skozi to javno razpravo in tukaj ali to lahko naredi na vem verjetno neka skupščinska tale služba za informacije da vse te stvari poskuša se nek plan narediti kako medije pritegniti s tem ali je bil kakšen pogovor z sredstvi javnega obveščanja kjer so se te inštrukcije dajale ali bo ne vem strokovno službo ustavne komisije razloži pa tudi najbrž delovna skupina ali še kdo drug da vse ta bistvena vprašanja razloži da se poskuša dogovoriti tudi kaj jaz vem konec koncev je to tudi en del političnega marketinga da se ga da se poskuša narediti nek terminski plan s televizijo predvsem ker to je najbolj odmeven medij in posamezna vprašanja razgledati skozi razno razna oddaje in to kako imajo od

žarišč do ne vem omizja in tako naprej. In skozi to se bo potme pokazalo kaj je tisto kar ljudje ne bodo zadovoljni ali kaj ne. Zaradi tega jih je dosti tudi nevtralnih. Sedaj jaz se ne bom spuščal v to kaj kakšna je televizija in drugi mediji koliko je bolj pod vplivom enega ali drugega oziroma ene ali druge stranke ker mislim, da počasi bi to morlo biti podrejenega vprašanja in na tej osnovi pomo tudi lahko videli do kdaj bo ta javna razprava lahko trajal čeprav pa mislim, da občine ne smejo imeti nobenih organov recimo kaj jaz vem ali predstavnikov strank ali po neki kopiji cele ustavne komisije ki bi jih kar kol srekcionirali, ki bi jih kar koli srekcionirali v usmerjenje in tako naprej ker tukaj bomo prišli spet v neko situacijo saj veste saj veste kako, so občinske skupščine oziroma kakšen je sestav o posameznih sredinah in bo prišlo do navijanja če lahko tako grobo rečem, zato mislim, da je to eno izmed vprašanj od vprašanj na katerega se lahko danes nedvomno opredelimo bolj me pa pri vsej tej stvari zanima sedaj je že 10 dni od tega kar smo mi ta 11 ali 15 dni odkar smo mi ta osnutek sprejeli mi se pa šele danes pogovarjamo o tem da bodo posvet s predsedniki skupščin, da bo ne vem kaj jaz sem to mislil, da bo naslednji dan ali čez par dni to narejeno in da ta zadeva že ko bo preko te po tej poti teče, da je to samo po sebi dvoumevno ker smo tudi rekli zaradi časovne stiske rekli da bomo to pospešili da bomo vse neke mehanizme izkoristili zato, da bomo do neke kvalitetne razprave prišli zato bi jaz tukaj pričakoval ne vem da se tlele zapiše jutri pojutrišnjem čez par dni ali ne vem kdaj bo ta posvet na tem podo sodelovali še ti pa ti z takimi in takimi nalogami, ker te drugai vsi tile dogovori do kdaj naj bi bilo kako naj bi bilo so in kaj bo tudi ustavna komisija medtem delala so v tem trenutku odveč če se stvar

praktično ni začela ker samo tista objava objava v časopisu in pa razposlani poročevalci najbrž iz tegale kakor tule piše ni začel javne razprave tiste taprave

Tone Peršak: Mogoče sem se jaz prej malo nerodno izrazil, ko sem, jaz sem želel predirati zato, da tiste dileme, ki so ključne morajo biti ljudem na nek način naprej zelo jasno argumentirano razloženo.

Namreč ko ti prideš v neko sredino in začneš razlagati, tam začneš razlagati dileme enodomni, dovdomni sistem itn. in začneš govoriti, da je to problem odločanja, da je to problem voltiev, da je to problem števila poslancev, problem navsezadnje materialni probme, vse to ljudje, ki te informacije naenkrat dobijo na kupu se preprosto ne morejo več opredeliti do tega, če niso tega gradiva imeli v naprej in to z vseh teh vidikov lahko premislijo. Na koncu pride pa do tega, ko sem jaz imenoval, da rečejo ja po nekem zdravem razumeskem principu imejmo tako skupščino, ki bo najcenejša, se pravi, ki bo imela čim manj poslancev, pa ne razmišljamo o tem, kaj bodo stranke potem od tega imele. To hočem povedati.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa. Gospod Potrč, prosim.

Miran Potrč: Da ne bi bilo kakšnih nesporazumov, to kar sem jaz predlagal v zvezi z občinami sem predlagal točno tako, kot so sedaj govorili, da ne bi kdo mislil, da sem jaz predlagal, da se delajo na občinski ravni releksije, je pa po mojem še vedno in to zdaj tudi vidim, da jih več govori za racaionalnost je koristno, da se zberejo stvari skupaj, ker drugače bo lahko poplava, iz katere se mi ne bomo znašli.

Zdaj pa nekaj mnenj k vsej te razpravi do zdaj. Ne mi zameriti, d bom prvič par stavkov rekel takšnih, ki bodo mogoče čudno zveneli. Skrajno slabo smo organizirani, tudi v ustavni komisiji. Sklepe, ki sprejemamo, ki jih sprejemamo v skupščini in

v ustavni komisiji zato, da se slabo izvajajo ali ne izvajajo in jaz sam ne vem ali to delamo zaradi tega, ker se nočemo vsesti pa pogovoriti, čeprav vemo, da smo različnih mnenje, samo tudi ko smo bili različnih mnenje smo se ko smo se vsedli marsikaj pogovorili, pa vedeli kaj je zmenjeno, zdaj primoj dun, jaz za nobeno stvar več ne vem kaj je zmenjeno, tudi ko je formalen sklep nekje nekaj normalno sprejet ga potem vsak na različen način tolmači ali pa se ta sklep enostavno ne izvaja in ne vem ali želimo imeti javno razpravo zato, da bi formalno bila in da ne bi od nje nič dobili ali želimo, da bi bila res kvalitetna in d bi od nje kaj dobili.

Zdaj pa poleg teh nekaj stavkov tudi nekaj predlogov. Poglejte, če želimo imeti kvaliteten odziv na javno razpravo, potem bi nujno morali v najkrajšem času, to se pa da narediti pripraviti iz osnutka z pripombami, ki je nepregleden. Nepregleden je zame, ki sem na ustavni komisiji sodeloval in na skupščini trdim, da je še toliko bolj nepregleden za veliko večino ljudi, ki težko celo iz njega izluščijo kaj so glavni problemi. Mi bi zato morali narediti da rečem zbir tistih vprašanj glede katerih mislimo, da o njih bo najpomembneje v javni razpravi dati različna mnenja in teh nekaj vprašanj povedati z katerimi problemi je vezano in kakšni so argumenti za eno ali za drugo rešitev in kakšne bi bile posledice ne ustave v smislu efektni učinki ene ali druge rešitve.

Midva sva bila s prof. na enem posvetu in sva pravzaprav več ali manj sporazumno ugotovila, da jih je okroglo rečeno 10, 12, 15 ampak da jih ni 500 in da se ta vprašanja da na ta način zbrati, jih enostavno takoj predočiti in predsednikom občinskim skupščin in prositi, da se o njih ne samo o njih, ampak

z željo ustavne komisije predvsem tudi o njih da določeno mnenje in jaz mislim, da je treba zadolžiti tukaj ljudi v ustavni komisiji v strokovni službi ali medstrankarski ali kakorkoli, da se to čimprej opravi, drugače bo javna razprava namesto da bi povezovala na enih točkah bo dispresizirala in mi na koncu ne bomo vedeli kaj je sploh ta javna razprava dala ali ne. Hvala.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa. No jaz bi malo, če mi dovolite kot repreciral. Jaz nimam tega strašnega občutka, da bi bili tako slabo organizirani oz. neorganizirani v tej naši ustavni komisiji. Možno je, da posamezni član iz vsega gradiva ne ve, da se ne znajde več, možno je tudi, da se različno razlagajo posamezni sklepi, zlasti v primeru, če se člani sej ne udeležujejo oz. ne sledijo gradivom, tako da no mislim ta očitek je po mojem precej neprimeren.

Po drugi strani pa se vrnem na to. Večina članov ustavne komisije in tudi jaz osebno smo bili mnenja, da bi se v javni razpravo dale tiste osnovne dileme, o katerih bi se lahko ljudje v javni razpravi odločali. Če se prav spomnim, ste ravno vi gospod Potrč in ostali vaši pledirali na to, da bi se ti te alternative in ti predlogi razširili še celo na zadnji seji skupščine in to se je razširjevalo tako, da imamo sedaj res tak kongloberat, kot sami ugotavljate, da dejansko ljudje težko odločajo o vseh teh ponujenih variantah, predlogih, podpredpogih in nadpredlogih in tu bi res

in tu bi res bilo potrebno, da bi za javno razpravo strnili tiste bistvene točke, to kar smo pač mi iz vsega začetka pošteno, zaradi učinka same razprave želeli. Dobro. Sedaj smo tu, da je osnutek sam težko razumljiv, da ljudje ne vedo, katere so bistvene alternative, da je obrazložitev osnutka z dodatnimi alternativami, sprejetimi na sejah zborov še bolj zapletena. In tu bi dejansko morali en način dogovoriti, da se v javni razpravi opozori na tiste bistvene dileme, čeprav ne bi smeli s tem opozorilom prikrajšati nobenega državljana, da pove svoje mnenje tudi o tistih nebistvenih, sedaj celo zelo širokih dilemah, oziroma alternativah. Moje mnenje je, da bi se to lahko uredilo z dobro organizirano javno razpravo. Tudi ne soglašam s tem, da ta javna razprava dejansko še ni začela. Mi vsi smo že večkrat bili klicani in smo tudi sodelovali in razlagali stališča ustave posamezne alternative in tako naprej, in tudi ni rečeno, da bi javna razprava formalno začela s tem, da bomo po občinah to organizirali. Javna razprava se je začela, čim je ustava bila objavljena, čim so mediji o njej razpravljali, čim je kateri koli politik razpravljal na ustreznih zborih in čim se ljudje za to zanimajo.

Zdaj bi, ne vem, jaz imam tu eno videnje, bi pa prosil še prej, da bi gospod Bizjak svoje povedal, potem bi mi dovolili samo, da bi tri formulacije ponudil, da bi videli, če bi bile sprejemljive za vse nas, in bi pri tem morda po teh formulacijah res konstruktivno lahko začeli s postopkom za uvedbo kot se pravi prave javne razprave oziroma razprave, sicer je pa lahko še razpravljali.

Namreč, pozdravljam in soglašam z večino tega, kar sem danes slišal, je pa dejstvo, da smo vsi zaskrbljeni nad tem, da je sedaj osnutek z vsemi alternativami, vsemi dopolnili

in vsemi pojasnili, nepregledni, zlasti težak za javno obravnavo in tudi zelo težak za potem za strokovno delo, oziroma za politično delo organov, to se pravi verjetno naše komisije in ostalih, ki bodo iz vsega tega morali v popolnem konsenzu ali pa v večinskem konsenzu s strankami, to je najmanj dvotretjinsko, res formulirati določbe ostale, ki bo sprejeta za dalj časa, ki bo demokratična in ki ne bo sprejeta s preglasovanjem ali pa s prisilo morda razen v nekaterih stvareh, ki gotovo ne bi bila sprejemljiva za vse ljudi. Hvala lepa, pa oprostite, da sem to moral.

Potrč Miran: Zakaj imam jaz moment, samo eno trditev bi rad povedal. Vi ste danes povedali, da je ustava predvsem političen dokument, o katerem se morajo politično opredeliti. Jaz trdim ljudje, vi ste rekli politiki. Jaz sem mislil na ljudi, čeprav seveda z organizirano aktivnostjo politik. Cel način dela doslej v ustavni komisiji je bil popolnoma drugačen. Ustavna komisija se je pri prvih tezah sploh ni želela angažirati, ampak je za to, da ne bi v tistem začetnem delu, ker nismo vedeli kaj še stranke so, kaj še niso, ali bomo kaj lahko se v miru pogovarjali ali ne, smo to enostavno dali strokovni skupini, ki je to korektno naredila, ampak to seveda, je delo te strokovne skupine, zdaj pa mi pričakujemo, da bodo oni delali, bom rekel tisto, kar oni osebno ne mislijo, oziroma obratno, mi se pa sami ne organiziramo, da bi delali za to, kar bi bilo treba od v ustavni komisiji delati. To je ena ugotovitev, ki za mene pač je takšna. Jaz sem pa na vseh sejah bil.

Drugo: Mi smo v ustavni komisiji na podlagi dela strokovne skupine bili popolnoma nepripravljeni na kakršnokoli resno razpravo. Mi smo dvakrat po nekaj ur razpravljali, in na koncu ugotovili, da razprava nima nobenega smisla in smo dodajali vsak svoje amandmane. Očitek komurkoli, da je bila to

želja njegove stranke, je skrajno nekorektno. To smo delali vsi. Nekdo na sejah ustavne komisije, nekdo pa še kasneje, ampak enostavno za to, ker nobene resne razprave nismo doslej opravili in to je tisto, kar je kot drugo dejstvo, ki nas zdaj postavlja v neprijeten položaj. In tretja stvar, za katero pač imamo argumente, mi imamo konkretne sklepe, ki jih ne izvajamo. Skupščina je naložila ustavni komisiji, da naredi takoj program javne razprave. Če kdo misli, da se ta program javne razprave, ki traja do 30. novembra, narediti 15 novembra, s tistim se pač jaz ne strinjam. In zato je to moja ocena. Skupščina je rekla od 1. dneva naprej vsak teden seja ustavne komisije, štirinajst dni je že mimo, ni bila sklicana, in še nima programe, ne vemo ali bo sklicana ali ne. Evo to so moje trditve.

Predsednik _____: Hvala lepa gospod Potrč.

Tu imava pač različno ocenjen pogled, kar je pač smisel demokracije, kajne, (jaz govorim na podlagi dejstev in sem samo ta dejstva povedal, ko ste rekli, ko mi boste rekli, da niso točna, bom pa) No, saj to sem že prej povedal, bi dali besedo gospodu Bizjaku.

Ivan Bizjak: Jaz sem želel pač o nekaterih stvareh, ki so bile tukaj navržene, povedati svoje mnenje in bi šel kar po takem vrstnem redu, kot so bile stvari povedane. Najprej v

Najprej v zvezi s tem predlogom, ki ga je dal gospod Potrč, da bi oblikovali nek delovni tekst predloga, mislim, da ena taka zadeva bo verjetno potrebna, ker kar od tega osnutka z vso to tem pisanim naborom različnih variant do predloga, priti, ki ga bi v skupščini obravnavali in sprejemali, je verjetno težko pričakovati, da bi to šlo. Skratka, tam, če ne bo ravno javna razprava, bi bilo potrebno vsaj dati možnost, da se stranke izrečejo o tistem, recimo temu delovnem tekstu, da se pripravijo še dodatni predlogi in v tej komisiji razčistijo. To bo, zavedam se, težko delo, in zaradi tega ga je treba verjetno tudi vnaprej planirati in nekje tudi predvideti, da bo to vzelo nek čas.

Drugo, v zvezi s tem načrtom, ki je bil tukaj dan, tudi meni ta beseda o nevtralnosti članov ustavne komisije, kar tako počez, ni vseč, mislim, da če bomo to kam zapisali, potem je treba zapisati tako, da se reče, da so nevtralni pri predstavljanju samega osnutka, ker v okviru celotne take razprave, mislim, da dejansko je težko pričakovati, je težko koga zavezati, ga je težko tudi kontrolirati, to lahko vodi samo v spore. Normalno pa je, da če nekdo v imenu ustavne komisije nekje pojasnjuje ta osnutek, da je dolžan pri samem predstavljanju materije biti objektivni in v nekem smislu kolikor se to da nevtralnno.

Tretje: V zvezi z nadaljnjim delom komisije: Zdi se mi bistveno, da vse, ki jih vabimo, da sodelujejo v razpravi, tudi ko bomo o tem govorili s predsedniki občin, da jih pravzaprav pozovemo, da poročila o razpravah pošiljajo sprotno, sicer ta naš dogovor, če bo, da se tedensko sestajamo, nima posebne teže, mislim, da bi pa bilo tako sprotno pošiljanje dobro tudi zaradi tega, da bi dejansko ta komisija, kot je bilo nekajkrat že rečeno, lahko zavzela stališča do, vsaj do pomembnejših dilem,

morda celo novih dilem, ki bi se lahko odprle, da bi s tem šla takorekoč nazaj v javnost, bodisi preko poročil v sredstvih javnega obveščanja, ali pa celo v posebnih primerih preko izjav, ki bi jih dala ta komisija za javnost, in ki bi potem ravno v smislu nekega usmerjanja pa spet morda v narekovajih, da ne bi grdo zvenelo javne razprave, torej taka , take izjave bi lahko nekaj doprinesle k temu, da se posveti pozornost tistim, temam, ki bi bile bistvene, oziroma, ki bi se na novo pojavile, pa jih v tem osnutku morda še ni.

Tretje, v zvezi z občinami in razpravami po občinah mislim, da dejansko neko filtriranje ne prihaja v poštev, ker ni nobenega organa v občini, ki bi s tem v zvezi imel neke pristojnosti, glede praktične izvedbe pošiljanja, to je pač druga zadeva, kjer mislim, da dejansko moramo biti kar se da pragmatični, da ne bi vi potem povsem zasuti bili. Mislim pa na nekaj drugega. Da v začetni fazi bo tudi po občinah precej razprav, ki ne bodo tako kot so tukaj načelo postavlja, skupne, da tako rečem, ki bodo strankarske. Mislim, da je to, da to bo, in da je to tudi dobro, ker v tej začetni fazi je prav, da se člani strank, ki tisti nekoliko bolj zavzeti, podrobneje seznanijo s tem gradivom, da potem lahko tudi nekoliko bolj aktivno sodelujejo v teh, če jim rečemo skupnih javnih razpravah. Torej tega po mojem mnenju nikakor ne bi smeli preganjati, nikakor ne bi smeli reči, da morajo biti vse razprave v občinah, skupne, vendar pa tiste tam na koncu, tiste, ki bi se jim reklo, da so to občinska ustavna razprava, kakorkoli že, je pa res prav, da so sklicane s strani občinske skupščine, župana ali kakorkoli že in da tam sodeluje en primeren nabor ljudi, tako kot je tukaj to predvideno. No, tudi meni se zdi, da bi bilo dobro, da pa bi kar konkretno predlagal, da se pripravi

ta zbir glavnih vprašanj, kakor je bilo predlagano, konkretno pa še predlagam, da bi morda ta koordinacijska skupina, nekoliko ožja od tegale, zlasti, ker danes nismo tukaj sklepčni, en tak nabor teh vprašanj pripravila, torej tistih vprašanj, ki jim je res potrebno dati poseben poudarek. Jaz v prvi najožji skupini vidim tri, verjetno jih je tukaj okrog še nekaj, in tako naprej, skratka, dejansko verjetno bi zvozili z enim številom reda 10, ali kaj podobnega, to, kot je bilo seveda, že rečeno, ne pomeni omejevanja razprave, ampak da se res o tem izrečemo, kajti tukaj je tudi predvidena raziskava javnega mnenja in zato raziskavo javnega mnenja

in za to raziskavo javnega mnenja je ta vprašanja nujno izluščiti, če že ne prej. In kot smo zadnjič govorili. Omenjen je bil programski svet te raziskave, sedaj lahko bi se celo odločili, da je to ožja ustavna skupina. Mislím, da v vsakem primeru morajo te bistvene teme in dileme priti z naše strani. Torej, da ne moremo tega prepustiti zvajalcu raziskave in čim prej se tega lotimo tem bolje je. Hvala.

Peršak: Rad bi bil čim bolj operativen in predlagam, da se takoj začnemo pogovarjati o teh, dveh, treh, štirih ali ne vem kolikih ljudeh, ki bodo te dileme pripravili in opisali. Zame je važen opis teh dilem.

Žagar: Vseeno bi želel kratko replicirati na g. Potrča. Namreč sedaj je dejstvo, da je osnutek nepregleden, da je zaradi množice variant zadeva nerazumljiva. To je vsekakor ugotovitev, ki je zanimiva in čeprav malo pozna. No, bistvena razhajanja, kako določiti ta bistvena razhajanja. Mislím, da vsak sam zase točno ve katera so bistvena in katera so nebistvena razhajanja in da se jih da zelo hitro določiti. No, gre pa za vzrok. To je ta moja replika. Vzrok po mojem mnenju absolutno nosijo tisti, ki so vztrajali in zahtevali oz. pogojevali pri variantah in z variantami šli predvsem v zadnjem času v osnutek. Vzrok so sigurno tisti in nihče drugi. Namreč strokovna komisija po mojem mnenju ne more biti vzrok za to, da je bilo toliko variant, ker če bi bilo to res, potem bi morali se to jasno in glasno povedati že, ko je strokovna komisija to delo opravila in bi se moralo reči, da je delo tako, ki zahteva ali karkoli. To je ena ugotovitev. Druga. Ugotovitev g. Potrča, da do sedaj ni bilo resne razprave. Ponovno poudarjam. Gre za, po mojem, pozno ugotovitev, zelo pa bi rad videl, če bi bilo to pravočasno

rečeno. Smatram, da ni resne razprave. Predlagam to in to. To je spet prepozna ugotovitev in bi predlagal da take ugotovitve malo prej povemo. Nadalje, kdo je še kriv za to, da je stvar nerazumljiva. Po mojem tudi tisti, ki se ne udeležujejo sej in pride potem tik pred zanjo odločilno sejo ali celo na odločilni seji ali eventuelno še kasneje z kupom variant in je jasno taki zopet ne morejo upoštevati razprave v ustavni komisiji, ker jih pač ni bilo. Sedaj, očitno imamo neko situacijo, ki je malo neprijetna, če lahko vsi ugotavljamo s konsenzom, da je zadeva nepregledna oz. nerazumljiva in bi tudi osebno predlagal, da se formira neka komisija oz. skupina, ki bi poskušala določiti ta bistvena razhajanja, ki bi jih potem kasneje lahko eventuelno komu posredovali. Nebistvena pa bi lahko zadržali za kdaj drugič, če želimo z javno razpravo resno. Hvala lepa.

Potrč: ..., ki je večinoma na seji, da ta moja ugotovitev o neresnem delu je stara mesec dni in je danes nisem prvič povedal. Glede vzrokov pa imamo seveda lahko zelo različne in ni treba, da jih mislimo enotno, za mene je, če bi šli nazaj v vzroke osnoven vzrok v želji na vsak način ustavo takoj sprejeti, pa naj o njej diskutiramo ali ne kaj veliko. To željo pa bi pripisal opoziciji in iz tega osnovnega vzroka, ko smo videli, da pač tako ne gre je ratala situacija kakršna je.

Franko: Samo kratko repliko. G. Žagarja bi spomnil, da vnešene variante, ki sedaj povzročajo tako konfuzijo oz. ki so v taki nepregledni obliki so tudi nekakšen kompromis hitrega postopka in improvizacije politične večine, ki nas je prisilila, če se spomnite tistega znanega zloglasnega zasedanja prisilila sprejeti tak osnutek in seveda kot kompromis smo sprejeli, da bodo variante in predlogi vnešeni v takšni obliki kakršni so.

Vendar opozarjam, da je bila opozocija in da je bila naša stranka liberalna stranka ZSMS zato da bi razprava na samem zasedanju v parlamentu bila upoštevana kot del osnutka, torej naj bi ne po hitrem postopku ampak v normalnem roku vključevali te variante v normalnejši obliki. To ni bilo mogoče ampak ne zaradi naše krivde, ni bilo mogoče, ker večina je zahtevala naj se tisti dan glasuje in grozi z majorizacijo s preglasovanjem, kar seveda je privedlo do takega stanja. Torej krivda, ne vem, če je samo na strani opozicije, ne bom rekel, da nimamo svojih odgovornosti, ampak ta hitri postopek ni naš stil.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa. Kolegi, poglejte menim, da iskanje krivde je tako neproduktivno, mi moramo kakšno stanje sedaj imamo. O krivdi so pač deljena mnenja. Tako stanje je in kako bi si s tega malo pomagali ven.

_____ : Pomagali ven, škoda gospod Potrč šel, jaz sem mislil predlagati če sem razumel, vsaj za prve tri, da bi lahko nekako uskladili te sklepe in sicer pogledjte pod ena. Tudi traja javna razprava do 30/11, to je res. To smo sprejeli sklepe, ko je potem in to bi vse sodelujoče obvestil, bi lahko napisali, da po potrebi bo ustavna komisija predlagala:

a) podaljšanje te razprave skupščinam,

b) pa celo tudi ponovno javno razpravo o novem prečiščenem osnutku.

To se pravi, da bi te variante bile možne. Po mojem je večinsko mnenje tako bilo tukaj. Ima kdo prosim?

_____ : Meni se tale b) ne zdi potreben v tem trenutku.

Predsedujoči _____ : Po potrebi, če bi. Prosim, to je neobvezujoče, lahko bi. Prosim, ja. No potem tako. Mislim, potem smo si tukaj enotni. Pod 2. točko, to kar smo se prej dogovarjali, da je predsednik Skupščine oz. ustavna pozvala vse te institucije mislim, tukaj smo tudi soglasni, da se vse to razširja na kar smo danes dogovorili in še z morebitnimi drugimi razčlenitvami, to se pravi čim več tega, da se pokliče v javno razpravo. Tu smo tudi soglasje dosegli.

Potem če ima kdo proti, prosim, običajno pove, da ne bi pod 3. točko, tega delovnega osnutka, se mi zdi, da tudi vsi soglašamo s tem, da se vključijo vsa delovna telesa skupščine svoje korespondente oziroma asociacije ali pa zasebnike pokličejo k razpravi, če se jim zdi konstruktivno, to drži.

_____ : Tukaj pri delovnih telesih bi mogoče pozval na tem mestu, da bi bile čimbolj skupne seje delovnih teles sorodno problematiko, namreč imamo okrog 40 delovnih teles

in če bi vsako posebej obravnavalo, bi bilo ponovno množica teh poročil in tudi verjetno tudi sklepčnost bi bilo vprašljivo, vprašljiv bi bil zagotovitev uvodničarjev, ker jih kot vemo ni veliko

_____ : To bo stvar administracije da bo stopila v stik s predsedniki in da boste to koordinirali, ne. S tem se ne bi mi obremenjevali, načleno smo se tako dogovorili, da ta delovna telesa, lahko dela skupinsko, občijano dela pri isti tematiki.

_____ : Jaz sem proti takim predlogom, odbor komisije dela, po svoje, ker s tem se tudi pokazalo, da kako smo organizirani in kaj pravzaprav lahko ta skupščina

_____ : Gospod Anderlič jaz sem mislil ne eno ne drugos tališče ne vsiljevati. Če se bo odbor odločil za to, naj, če se bo odločil za skupno naj. Mislím, da tako ne eno stališče ne drugo vsiljevati. To mislim, da bi bilo tudi bilo. Potem mislim, da tudi soglasno razen za tiste ljudi, ki bodo sodelovali, da se angažira raziskovalni inštitut, se pravi Tošov inštitut, ali je to kako načelno nasprotovanje? Prosim. Ja javno mnenje, tudi načelnega nasprotovanja ni, glede ljudi oz. se potem dogovorili. Potem verjetno ni, kakor sem razumel, načelnega nasprotovanja da se skličejo, predsedniki občin, jaz bi predlagal čimprej, se pravi v ponedeljek, bi lahko sklep sprejeli, in da bi jih sklical predsedniku oz. oba podpredsednika ustvne komisije, in da bi pri razgovorih sodelovali, to se pa mora zdaj še pomeniti, kdo bi bil primeren ali strokovne komisije kdo. Ja, dobro. To bi morali, se pravi dogovorjeni bi bili, da bi za ponedeljek sklicali, predsednika občin, da bi pri razgovorih bila

navzoča predsednik in oba podpredsednika ustavne komisije, kolikor bo že predsednik ... pa oba podpredsednika in še grupa za katero se bomo dogovorili, ki bi danes nekako skušala opozoriti samo na največje dileme, ne zožiti, prosim, tu se ne podajamo v drugo nevarnost, da bi zožili spet obravnavanje to je še slabše, če bi pustili vse odprto. Samo ena opozorila na tista.

Za občine, veste kaj, nimam nič proti temu, mislim da bi znal postati ta sestanek preveč nekonstruktiven, če bi vsak svoje zastopal. Morda bi tu ne bi na vsebinsko plačli tu bi šli na organizijsko. O tem bi se morda zdaj morali pomeniti, ne. Prosim, potem bi še o tem razpravljali. Dobro o tem bi se tak morali odločati. Glede same organizacije po občinah, sem tudi razumel tako, da je težišče dela mora biti seveda na predsednikih občin, ki naj organizirajo to delo na način, ki je najbolj primeren in najbolj produktiven, ali po krajevnih skupnosti ali ne vem kakih, da bi mi potem zbir nekako tega dobili, da ne bi iz ene občine morda enih 100 pripomb ali pa predlogov ampak v enem elaboratu najbolj bistvene. Sicer pa bi to prepustili občinam. S tem,, da bi na vsak način morale občine ...

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Morale občine to bi izrecno poudarjali pri vsaki razpravi paziti, da gre, da so vsaj vabljene če že ne navzoče vse stranke in ne samo stranke parlamentarnega spekta oz. vse stranke, ki so pač registrirane.

Če bi o tem dosegli načelno soglasje, bi se potem lahko začeli pogovarjati samo o

1. o predlogu gospe Bebler Lavtižar, da bi pri sestanku s predstavniki občin bili navzoči vsi člani ustavne komisije. Moje mnenje je to preveč neučinkovito telo iz drugih razlogov. Najrpej bi o tem. Prosim kdo bi imel kaj za?

_____ : No jaz sem mnenja, da vabljeni so lahko s tem, da se ne razume, da so vsi člani ustavne komisije tisti fodi, ki sklicuje ta sestanek, torej so vabljeni kot ostali vabljeni, opazovalci tako da seveda lahko tudi kaj povprašajo pa povejo, ampak torej niso pozvani k prvi besedi to in si rekel kateri trije bi bili sklicatelji, tisti bodo zadevo vodili, je pa prav, da smo nekje seznanjeni s tem, kaj se županom pove.

Predsedujoči Vitodrag Pukl \$leo: Dobro, jaz sem zato, samo mislim, da ne bi župane zmedli. Jaz sem si zamišljal tako: predsednik in oba podpredsednika, zdaj pa če bo, da jih ne bi zmedlo, da pa sploh ne bi vedeli kaj bi koliko si zamišljamo razpravo. Če pa ste večinsko zato vabljeni vsi, prosim jaz bi vaše mnenje rad slišal.

Miran Potrč: Lahko se zgodi, da bodo zmedeni zaradi moje prisotnosti, tako da ni sile, če še povabimo ostale člane komisije. To je eno in drugo jaz bi prosil, ker sem vse slišal kaj ste govorili, da bi v zvezi z vašo prvo točko, tisto kar je bilo pod b), le mi danes načelno rekli, ker ne bo šlo drugače in

rajši rečimo zdaj, da bodo ljudje to vedeli, ker drugače bo konec novembra ne bo ustavna razprava končana.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Jaz mislim, da nobene škode(govori jih več hkrati).....

Miran Potrč: Da mi to rečemo le ljudem tudi predsednikom skupščin, da bodo vedeli, da bodo vsaj še v skupščinah pa en krog ljudi po občinah pa to, kar je gospod Bizjak rekel stranke, tako se bodo pač organizirale imele možnost nekaj reči o tistem ta pravem osnutku, ker zdaj ni ta pravega osnutka še.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Hvala lepa. Jaz tudi menim, da ne bi bilo nobene škode, če to možnost nakažemo. A je kateri izrecno proti? Ne, prosim potem smo glede tega tudi sedogovorili, glede b).

Zdaj pa morda samo še dobro vabili bomo vse člane kdo je navzoč z izrecno prošnjo, da ne bi tam strankarsko preveč nastopali oz. ne saj to je že težko reči strankarsko, kot so nekatere dileme v ustavi, ki so nam dejansko vsem skupne in samo način koliko jih bomo sprevedli glavna organizacija parlamenta, predsedniški sistem, volitve, tu ne vem, če so tu kaka razhajanja, samo način bomo morali najti, da jih uresničimo.

Zdaj pa nisem jaz, če sem narobe razumel bi prosil, dajte me popraviti, je še večinsko mnenje, da bi ena skupina opozorila, jaz bi uporabil besedo opozorila, na posebno važne dileme, ki bi se naj potem obravnavale kaj jaz vem čeprav po mojem mnenju če so že dileme, če so že alternative in pripombe se morajo zdaj vse obravnavati, da ne bi spet nazaj združevali, ampak da bi kot posebno važne izpostavili, prosim tukaj bi pa zdaj želel konkreten predlog.

Tone Peršak: Ne gre, da bi ene preferirali nad drugimi. Gre zato, da bi nekatere treba razložiti nekatere dileme, da se lahko ljudje kvalificirano odločajo, zato gre in te dileme je treba ven potegniti. Jaz mislim, da jih je mogoče 10, ne vem recimo to je so dileme okrog 1. člena, dilema okrog 85. člena, dileme okrog participacije in dsoopravljanja, dileme okrog regionalizma ali da ali ne. Treba je povedati kaj pomeni, če se ustavna komisija in skupščina in slovinci napol odločijo za eno varianto in za drugo, kaj ta varianta ena in druga preneseta in ne pa zato vem ja jaz predlagam to nekako po enem takem običajnem razmerju, saj to je bistvo bolj strokovno delo. To je gospod Rovšek pa ena dva za ene, druga dva z druge strani ali ne vem kako s strani, zato ker če bomo vsi skupaj to začeli delati bo to trajalo predolgo, pa lahko potem ustavna komisija magari v ponedeljek sestanek, ker bo to pa že to potrdila ali je v reu ali ni, ampak zato, da se bo stvar premaknila, zato govorim.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Sprašujem ali bi bilo zadosti, če bi gospod Jerovšek, gospod Potrč pa ti mogoče a Rovšek, ja ne pa saj bi moral en od strokovnih po mojem tudi biti zraven. Gospod Rovšek gospod Jerovšek, gospod Potrč ... a Jambrek, ja dobro Jambrek, Jerovšek, Potrč pa prosim ja Peršak, mislite bi bilo zadosti to, kaj če še ti?

_____ : Ne jaz sem predlagal, da bi bila to kar tista koordinacijska skupina, ki je že imenovana.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: No saj mislim, to ne bi bilo strankarsko, zato jaz mislim, da bi bil zadosti špiroki

_____ : to jaz mislim, da je bolj široki ne rabimo koordinacijo imeti no ne dobro. Tudi to mislim, da ne bi mogoče bi se res samo gospod Potrč, gospod Peršak pa ti trije dobili ne vem če bi še ker ali bi vi radi bili zraven. se ne razume.....

_____ :..... ki mu seveda lahko pripišemo glde na poznavanje ljudi znatno mero strokovnosti in da bi bil noter tov. Potrč in gospod Peršak in kar se mene zadeva več kot ustrezno.

_____ :soglašamo. Hvala. In to se pravi v ponedeljek, bi mi že imeli sklicane župane ta komisija je pa tista pojasnila pred poendeljkom ne mogoče ali bi mi o tem govorili kaj na sestanku v sredo z vodji klubov delegatov ali o tem ne bi govorili. Ne bo časa no prosim boste presodili sami, mogoče bi verjetno bi nepotrebno razpravo povzročili. To smo že uredili. Tehnično organizacijo administrativno to bi pa morali mi opozoriti mi ponovno našo administracijo, da mora biti pripravljena da se to delo od evidence pa do usklajevanja tekoče vsaj približno tekoče rešuje sedaj bi pa prosil ali bi lahko povedali koliko bo lahko to potekalo da bo sproti učinkovito in če bi kaki predlogi bili v smeri ali začasenga ojačanja tega sistema ali pa drugačnega funkcioniranja. Namreč to je prosim čista administrativna samo, da mi vemo o teh stvareh. _____ : Gospod podpredsednik za administracijo sicer jaz nisem zadolžen ampak je generalni sekretar zadolžen za to. Vendar pa lahko povem da sem ves načrt za vodenje za spremljanje pripomb iz javne razprave naredili tako navodila za strokovno obdelavo pripomb, ki naj bi jih ustrezni strokovni delavci delali kot tudi celotno navodilo glede razpošiljanja to se pravi glede virov katere pripombe se na katere naslanjajo v prvi rundi to so vsi klubi

delegatov naj bi dobili v celoti vse pripombe tudi člane strokovne skupine bi dobili in pa služba komisije in pa strokovni delavci ki obdelujejo pripombe, drugi vir so pa sredstva javnega obveščanja mi dobili kot dokumentacijo seznam vseh prispevkov na to temo in iz tega seznama se bodo izločili tisti prispevki ki si bodo kakšne konkretne pripombe tako obdelani pripombe naj bi se uvrstile pod dnevni red po posebnem tem spisku najprej splošne pripombe potem pa konkretne pripombe in na koncu novi predlogi kolikor bo pač organizirano pa tudi službeni sekretar da bo pač dela pravočasno in zadovoljivo opravljeno.

_____ : Hvala lepa. Bi morda ene vrste ne sklep ampak priporočilo sprejeli, da bi administracija posebno pozornost pač posvetila ravno delo ustavne komisije to se pravi zlasti zbiranju pripomb, formulacijam in pa kvalifikacije oziroma sestimizacije. Če ste za to da bi posebna teža bila na tem. Mi bi imeli potem drugo sejo ustaven komisije ja,

_____ : Ta zadeva je natanko tako kot je povedana, jo je treba tako razdelati. (Ja.) Jaz sem prej predlagal, da bi nekaj na tem naredili, pa me zanima ali se strinjate s predlogom, da se naredi nek mediaplan, po katerem bo to televizija in radio in drugi mediji v tej fazi naredil. Predstavil en pogled, drug pogled, kaj vem, kako bi se to naredilo, ali naša informativna služba ali je to sekretariat za informacije itn. ali kako. Ne vem. Jaz samo predlagam, mislim, da bi bilo to nujno.

_____ : Hvlala lepa. Mislim, da bi res bilo nujno. Sam si tudi ne znam zamišljati, kateri organ

Lavtežar: Jaz bi recimo k tej 6. točki predlagala, da bi sredstvom javnega obveščanja na nekem posebnem sestanku predlagali, da se zlasti lotijo tematskih sklopov posameznih vprašanj iz tega osnutka, kajti to je verjetno tista prava pot, da se celovito posamezen problem predstavi. Mislim pa, da takole zasnovana 6. točkani ustrezna, zdi se mi namreč neprimerno, da med vsemi sredstvi javnega obveščanja izločimo ravno televizijo, čeprav vemo, da je to dejansko zelo pomemben medij, ampak mislim, da takšne kvalifikacije ne sodijo v tekst, ki ga nek sklep, ki ga sprejema Ustavna komisija.

_____ : Gospod podpredsednik ali lahko (prosim) še nekaj. Tale papir, ki ste ga dobili, je podnaslov ima, da je povzetek razprave iz sestanka vodij klubov delegatov. Moram reči, da sem jaz ta načrt pripravil samoiniciativno, če ne bi tega napisal in razposlal članom komisije bi se danes popolnoma na pamet pogovarjal. Tako da ta papir še ni mišljen kot načrt, ampak je v bistvu samo tisti prvi zapis tegada se imamo sploh o čem pogovarjati. Zato tudi ni v taki obliki pripravljen, kot bi moral biti.

Vitodrag Pukl: Prosim, gospod Žagar.

Gospod Žagar: Samo na tole 6. točko. Moje mnenje, da naj bo tematsko pripravljeno, kar bo obravnavala televizija. To je mislim razumljivo. Poudaril bi, da naj televizija ali pa sredstva javnega obveščanja sama to določijo, če moramo mi dajati televiziji navodila, potem mislim, da jo je treba takoj ukiniti, kako naj to dela, če tega ne zna. Še eno pripombo g. Beblerjevi. Namreč prosil bi, če lahko malo bolj precizno uporabljajo naj se uporabljajo imena strank, ker drugače, če bom ugotovil, da je to namerno, bom lahko tudi pri osebnih imenih delal napake. Hvala lepa. (Ni bilo to namerno.) Potem pa v redu.

_____ : Jaz še vedno vztrajam. Mislim, da gospod Žagar ni razumel prav predloge, ki sem ga (Anderlič) Gre preprosto zato, če smo zainteresirani za javno razpravo, če smo zainteresirani zato, da se ta stvar resnično predstavi taka, kot je, da se ljudje seznanijo s tem, da vidijo alternative itn. potem moramo vsa sredstva, ki so na razpolago zato koristiti. In ne čakati, televizija, radio in drugi mediji so pač po svoji funkciji avtonomni in delajo (gospod Anderlič, konkretno, kako) jaz sem že konkretno predlagal, da je treba narediti media plan, po katerem bomo rekli, zdaj v tej fazi, ko bo ta skupina naredila neke povzetke, bomo rekli, tole vprašanje se pa nam zdi posebej potrebno, dajte ga predstaviti ne vem v okviru okrogle mize, v okviru neke informativne oddaje žariščeali neke druge, na Radiu imajo neke druge prispevke na to temo. V časopisih imajo razne priloge, ki izhajajo tematsko obdelane in tako se pač ta zadeva dela. In to informativna služba bi na tem sestanku pač povedala urednikom, da se je tu javna razprava začela, da je tak splošen načrt, osnutek so že dobili, mi mislimo, da soodprta jše

k

KUV-12/AT

posebej, skupina je tudi pripravila neke te povzetke, usmeritve in to se potem mora v javnost spraviti. Saj se delajo za vsako tako zadevo se neki media plani delajo in tudi po tem se reče, pogledjte, zdaj bo prvi krog ali pa po štirinajstih dneh, po treh tednih pridite sem, bomo naredili ali tiskovno konferenco ali ne vem kaj. Do zdaj smo dobili toliko poročil, v katerih se to in to kaže kot neka še vedno odprta dilema ali pa malo manj odprta dilema itn. Treba je držati preprosto temperaturo v javnosti, da javna razprava poteka in to najbrž ne bo samo na način, da bo poročilo iz Idrije ali iz Tolmina ali ne vem kje, da je bila javna razprava, na njej je sodelovalo 15 ljudi. Uvodničar je bil ta in ta, ta je poudaril to in to in zadeva je zaključena. Mislím, da je zato, če hočemo narediti res kvalitetno premalo.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Meni se je zdelo to samo po sebi umevno, saj tudi sedaj že naletimo pri vseh medijih na veliko angažiranost. Se pravi samo da bi mi prosili ali sporočali ta vidik. To vprašanje se sedaj izpostavlja ali lahko organizirate okroglo mizo, ali lahko temo pustite to in to in to bi verjetno naša tiskovna služba oz. služba za informiranje morala biti konkretno zadolžena, tako da bi mi kar sprejeli tale sklep. Prelagal pa je tudi, da bi mi kot ustavna komisija občasno sklicevali sedaj tiskovne konference. Se pravi, da bi oba podpredsednika, morda še predsednik zraven se dogovorila kdaj in za kako reč bilo potrebno in bi sklicali tiskovno konferenco, kjer bi bili ali vsi člani ali pa nekaj članov pač ustavne komisije, da bi javnost sproti seznanjali z stanjem v razpravi in z dilemami. Če ste za tak način. Potem bi prvo bova midva morala stopiti v stik z našo informativno službo. To je eno, pa

Rovšek: Formulacija je bila skupaj s to komisijo, ki bo pripravila dileme.

Podpredsednik Vitodrag Pukl: Tako, in pa tudi glede morebitnih tiskovnih....., vas pa sploh videl nisem videl, da tukaj sedite, oprostite. Mislim, da bi to lahko zaključili zaenkrat. Saj v ponedeljek se tako vidimo.

_____ : Še vedno mislim, da recimo sedaj, če je res, midva s Peršakom sva bila popolnoma drugačnega mnenja katera vprašanja so in še vedno mislim, da so, katera vprašanja so v javnosti zanimiva ali niso. Mislim, da so zanimiva vsa. Seveda s tem, da glede na poznavanje in tudi interes so ena bolj favorizirana, druga manj. Zato bi recimo o tem ali bomo imeli dvodomno skupščino morali narediti vrsto nekih javnih ali oddaj ali prispevkov v časopise ali kakorkoli, ne vem kako se to da

narediti ampak zagotovo pa se da narediti, povabiti v studijo za TV, če govorim, povabiti v studijo ljudi, ki bodo predstavili te zadeve iz strokovnega, političnega in ne vem kakšnega vidika. In je to tisto kar bo ljudem potem dajalo motiv, dase bodo vključevali v razpravo, ne, ker se bodo stvari pojasnile. Ali pa recimo ali bo Slovenija demetalizirana ali ne bo. Ker tukaj so poenostavljena strahotna o tem kaj kdo pod tem misli. Eni strašijo kako je to res nevarno vprašanje, da se o tem sploh pogovarjamo, drugi pa seveda mislijo popolnoma drugače itn. V tem smislu bi morali mi te zadeve zastaviti, normalno pa je, da to kako se bo spremljalo ali odzivalo na javno razpravo pa je poznana zadeva.

Potrč: Po mojem je konkretno v zvezi s tem lahko približno sledeče. Prvič, da ustavna komisija poudarja izjemen pomen sredstev informiranja v javni razpravi. Drugo, da pričakuje njihovo angažiranje in pri tem posebej tudi pričakuje enakopravno obravnavo vseh pomembnih vprašanj v javni razpravi in enakopravno prezentiranje stališč političnih strank v javni razpravi. Tretje, da pričakuje, da bodo sredstva obveščanja pripravila program te aktivnosti in da je informativna služba skupščine in ustavna komisija pripravljena z svojim sodelovanjem pomagati pri realizaciji takšnega programa. Drugače pa naloge dajati tako, bi si jaz težko predstavljal. To pa, če bodo sredstva informiranja zainteresirana lahko pomeni skupen razgovor, ker se potem tudi reče, to mislimo-ja, to mislimo-ne, sugeriramo kaj bodo pa sprejeli pa ne vem.

Podpredsednik Vitodrag Pukl: Hvala lepa g. Potrč, tako sem mislil, da mi ne moremo nobenih nalog dajati, tam sodelovati in ta vaš predlog je v celoti povzetek naše razprave tudi samo

lepo formuliran, tako da ga lahko v celoti sprejmemo, če nima kaj kdo.

_____ : Če dovolite, prišla sem gor v to sobo zaradi poteka te razprave in razmišljanja. Mi smo minulo sredo, se pravi 25., organizirali prvi pogovor predsednika Skupščine R Slovenije z glavnimi uredniki sredstev javnega obveščanja. Na pogovoru je bilo 25 prvih mož iz slovenskega tiska, radia in televizije. Prišli so tudi glavni uredniki pokrajinskega tiska in namen pogovor je bil ravno začetek javne razprave o ustavnih amandmajih. Žal nimamo zapisa s tega pogovora, ker smo ga smatrali kot neformalen pa vendar informativen pogovor predsednika skupščine s prvimi možmi, ki imajo pomemben vpliv na slovensko javno mnenje in razmišljanje predsednika, če dovolite, da ga na kratko povzamem je, da moramo prekiniti z miselnostjo organiziranja javne razprave na ta način, da se zbere ljudi skupaj, da se ekskatedra predava kaj je

_____ : posameznih določbah ampak da je glavna teža te javne razprave na tako imenovani strokovni javnosti z različnih področij in on je tudi obvestil galvne urednike da je poslal na toliko in toliko naslovov od katerih pričakuje razmišljanja o posameznih vprašanjih in da največ pričakuje od iz tega kroga hkrati je razložil zelo zanimivo izhodišča na katerih so je nastajala nova ustava to kar do sedaj v javnosti ni bilo širše prenzertirano ker so člani delovne skupine nastopali pač z tistih svojih področij za katere so posebej skrbeli samo filozofijo jim je pa razložil predsednik. Jaz osebno sem prvič imela priložnost slišati iz prve roke kakšna je sploh zasnova tega recimo ustavil se je pri preambuli govoril, da je z balanizirnjju razmišljanje o svetosti življena ali čem drugem in d je v bistvu osebno malo razočaran da se je da se niso poglobili v filozofijo tega sporočila vsi . tisti ki so to obravnavali. Kaj želim s tem povedati. Želim povedati, da je predsednik skupščine v bistvu tisku in televiziji prepustil proste roke in jih predvsem opozoril naj odpirajo vprašanja problemsko vendar ne tako na široko preko zborov občanov, zborov volilcev in tako naprej kot je bilo to nekdej organizirano ampak, da naj bodo pozorni predvsem na tako imenovano strokovno javnost v posameznih vprašanjh. Morda vam je to za informacijo, da se boste lažje opredeljevali kar pa zadeva službo za informiranje smo pa seveda pripravljene tako kot za vsa druga delovna telesa te skupščine narediti vse, da bi izpolnili vaše želje in vam pomagali pri izpeljavi večih zamisli. Hvala.

_____ : Hvala lepa. No saj mislim, da je že do sedaj javna mislim, na televiziji ali pa v radiju ali pa časopisih razno pismih bralcev je pršla v poštev samo ta kot se reče

strokovna javnost več ali manj strokovna javnost tako da kaj novega tukaj ne bo. Poznam pa stališče našega predsednika, ki izrecno meni, da je največji prispevek lahko da dlje od strokovne javnosti to oziroma poznavanje. Ne glede na to pa mora biti v obravnavi deljena mora biti zelo na široko in na splošno. Mislim, da glede tega smo se nekako dogovorili sedaj mi sklepčni nismo da bi začel razpravo osnutku ustavnih zakonov mislim, da bi to odložili na drugi teden v ponedeljek bi se dobili z župani, medtem časom bo ta komisija tako opozorila tista in potem bi se za en krajši rok dogovorili da bi imeli naprej ustavno komisijo, da bi odločali o teh dveh ustavnih zaknih vsaj eden se mi zdi kolikor toliko važen, da bi lahko v postopek šel v postopek pri naših skupščinskih organih. Prav nismo sklepčni to nebi obravnavali. Tistega

_____ : Gospod podprdsednik. Dobili smo sklic za sejo komisije za usavna vprašanja zvezne skupščine pa bi mogoče predlagali tako neformalno, da bi se dogovorili okrog udeležbe eventuelno kdo bi se je udeležil in pa dnevni red je pa obravnava programa aktivnosti na izvajanje in prevajanj ustavnih odnosov v SFRJ zaradi razreševanja ustavne krize in ekspezeja predsednika predsedsta o aktivnosti predsednika prdsedstva SFRJ za izhod iz ustavne krize v Jugoslaviji in drugo informacijo o stanju takega soglasja republik in pokrajin na besedilo amandmajno usavo SFRJ. Seja je pa 2. novembra v petek. To je ta teden.

_____ : To se pravi seja v petek, stališče sploh naše ali se seje udeležimo ali ne to je prvo drugo pa kdo bi se ej potem udeležil? Ker je sedaj do sedanji naš ali imamo katerega?

_____ : po funkciji je predsednik Bučar. član komisije. Ni ga pa tukaj. V petek še tudi. Do 6. je v Ameriki, to se pravi da na meni leži to. Tudi ja. Mogoče bi še o tem razmišljali. Eden bi no če se mi odločili da je vsak dialog ali pa poslušanja vsaj bolj koristno kot popolna obstrukcija potem bi bilo dobro da bi eden šel dol. Da bi bilo dobro. S tem soglašamo da bi bilo dobro.

_____ : Tu jaz mislim malo drugače. Jaz mislim, da če gre samo v poslušanje, potem je treba poslati naj gredo v

Predsedujoči Vitodrag Pukl: No saj ne gre samo poslušanja, saj nisem to tako ja

_____ : No drugače pa smatram, da če danes nismo sklepčni, da ne moremo o tem jaz sem proti temu, da se pošilja koga v na tako pomembno sejo. Namreč vse seje do sedaj so bile pomembne in tudi bodo v bodoče, tu je vedno kaj pomembnega, tako da osebno sem proti temu.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: No hvala lepa. Jaz ne bi mislil, d bi na tej seji mi ne bi niti grama svoje samostojnosti izgubili, ampak verjetno bi lahko samo predočili naša stališča itn. Jaz sem le mnenja, da bi no si pač to vzamem zdaj, da bi eden šel. Jaz žal nimam dejansko ne časa, ali bi šel gospod Potrč ali pa bi poslali gospoda Peršaka, ali pa oba ali pa še katerega zraven.

Zdaj mi seje ustavne komisije ne bi mogli prej sklicati, to se pravi bi bilo na nas ta odločitv oz. na nekaj. Kaj praviš ti?

Tone Peršak: Ja mislim to je le stvar ocene. Glede na obe točki mislim, da bi bilo koristno, da bi nekdo bil tam in da bi povedal članom zvezne ustavne komisije zakaj Slovenija misli

1. tako kot misli o tem projektu federacije, novem in Jovičevem govoru, ekspezeju in

2. zel koristno bi bilo seveda nekaj spregovoriti tudi o teh razlgaih zakaj Slovenija ne da soglasja k zveznim amandmajem.

Zdaj kdo bo zdaj šel, jaz mislim, da bi bilo v redu iti, tu gospa Lavtižarjeva pravi, da bi bilo mogoče dosti, če bi šel

sekretar ustavne komisije, zdaj jaz mislim, najbrž če se gre je dobro, da gre nekdo ali pa dva človeka, ki lahko tudi potem nekako bi rekel čeprav neformalno ampak vendarle v imenu bi lahko povedala nekaj stališč.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: Če dovolite, bi potem moral jaz kar tako reči. to se pravi sekretar bi moral iti, bi se moral pa res potem odločiti in potem bi pa vprašal ali gospoda Potrča ali gospoda Peršaka. Kdo od vaju ali pa oba če bi šla. Kaj menite gospod Potrč? Ne bi. Potem pa gospod Peršak, pa sekretar bosta.(se ne sliši, ni vključen).....

_____ : Če lahko povem člani tudi Ciril Ribičič, on ne vem če bo šel, ampak on je tudi vabljen.

Predsedujoči Vitodrag Pukl: No dobro, potem bi se tako dogovorili, da eden izmed, dajte se vi pomeniti ali katerikoli bi še lahko zraven šel bi bilo dobro, eden izmed tako imenovane opozicije, pa sekretar. Saj v tem oziru imamo tako vsi isto videnje in gledanje.

Prav, je odločeno? Organizacijo prosim, prevzemite skupščina, povejte potem sekretarju, tistemu, da se pač vse skupaj organizira.

Potem bi se zahvalil za udeležbo.

Seja je bila končana ob 12.20 uri.